

АДДЗЕЛ ПА АДУКАЦЫІ
ПРУЖАНСКАГА РАЙВЫКАНКАМА
ДЗЯРЖАЎНАЯ УСТАНОВА АДУКАЦЫІ
“ЯСЛІ - САД №9 Г.ПРУЖАНЫ”

Кансультацыя

«Развіццё беларускага маўлення дзіцяці ў гульні»

15.02.2019г.

Будучыня роднай Беларусі залежыць ад падростаючага пакалення: яго каштоўнасных арыенціраў, мыслення і паводзін. Асаблівае значэнне ў выхаванні дзяцей надаецца выхаванню пачуцця патрыятызму, асобы з актыўнай жыццёвай пазіцыяй. Любоў да яе фармуецца паступова ў працэсе назапашвання ведаў аб грамадскім жыцці, працы людзей, прыродзе, народных традыцыях.

Вусная народная творчасць – загадкі, прыказкі, прымаўкі, песні, казкі — выхоўваюць у чалавеку высокае пачуццё любові да роднай зямлі, разуменне працы як асновы жыцця, яны судзяць аб гістарычных падзеях, аб сацыяльных адносінах у грамадстве, аб абароне Айчыны, пра культуру. Вусная народная творчасць як найкаштоўнейшы моўны матэрыял шырока выкарыстоўваецца ў навучанні і выхаванні дзяцей. Яно як гульня, забаўка, але ў той жа час праз яго па-іншаму бачаць навакольны свет.

Паспяховаму авалоданню маўленчымі навыкамі дзяцей на беларускай мове будзе спрыяць арганізацыя гульні на беларускай мове. Правядзенне сітуацый зносін на беларускай мове падчас праслухоўвання беларускіх песень, твораў мастацкай літаратуры, малога дзіцячага фальклору, прагляду мультфільмаў; прысутнасць дзяцей на святах, канцэртах, спектаклях, якія праводзяцца дзецьмі старэйшага дашкольнага ўзросту на беларускай мове; Увядзенне ў нерэгуляваную дзейнасць беларускіх гульні, праслухоўванне запісаў казак, вершаў на беларускай мове; арганізацыя адукацыйных сітуацый у розных відах дзейнасці на беларускай мове.

Важную ролю ў жыцці кожнага дзіцяці гуляе зносіны. Неабходнасць ранняга фарміравання станоўчага вопыту зносін дзяцей абумоўлена тым, што яго адсутнасць прыводзіць да стыхійнага ўзнікнення ў іх негатыўных формаў паводзін, да непатрэбных канфліктаў. Дзеці імкнуцца, але часта не ўмеюць ўступаць у кантакт, выбіраць дарэчныя спосабы зносін з аднагодкамі, праяўляць ветлівае, добразычлівае стаўленне да іх, слухаць партнёра.

Дзіця вучыцца зносінам з ранняга ўзросту і авалодвае рознымі яго відамі ў залежнасці ад навакольнага асяроддзя, ад людзей, з якімі

ўзаемадзейнічае. Гэта адбываецца стыхійна, у працэсе назапашвання ім жыццёвага вопыту.

Камунікатыўная дзейнасць мае вялікае значэнне для фарміравання і развіцця дзіцячай псіхікі, а таксама для станаўлення чалавека як асобы. Калі б з нараджэння дзіця было пазбаўлены магчымасці мець зносіны з людзьмі, яно ніколі не змогло бы стаць культурна і маральна развітым грамадзянінам.

У зносінах спачатку праз прамое перайманне, а затым праз славесныя інструкцыі дзіця набывае асноўны жыццёвы вопыт. Людзі, з якімі яно кантактуе, з'яўляюцца для яго носбітамі гэтага вопыту.

Для развіцця актыўнай прамовы педагог дапамагае любым даступным дзіцяці маўленчым праявам (гукапераймання, прагаворвання слоў, простых прапаноў з двух-трох слоў). Для гэтага ствараюцца сітуацыі, якія падахвочваюць карыстацца словамі для выражэння жаданняў. У паўсядзённым жыцці, у працэсе назіранняў, гульняў-заняткаў педагог звяртаецца да дзяцей з пытаннямі (Хто гэта? Што гэта? Што робіць? Як гудзе машына?), просіць паўтарыць (Скажы калі ласка: «Ляля топ-топ», пакліч мішку: Мішка!«).

Сфера зносін - самы магутны крыніца, які вызначае псіхічнае стан дзіцяці, яго здароўе. Ад колькасці і якасці зносін залежыць узровень будучых здольнасцяў дзіцяці, яго характар, яго далейшае жыццё.

Патрэба ў зносінах рана становіцца асноўнай сацыяльнай патрэбай дзіцяці. Зносіны са аднагодкамі гуляе важную ролю ў жыцці дашкольніка. Яно з'яўляецца умовай фарміравання грамадскіх якасцяў асобы дзіцяці, праявы і развіцця пачаў Калектыўных узаемаадносін дзяцей у групе дзіцячага саду. Адным з паказчыкаў паўнавартаснага і правільнага развіцця дзіцяці з'яўляецца ўменне ўзаемадзейнічаць з аднагодкамі.

Паспяховае засваенне дзецьмі камунікатыўных уменняў і навыкаў магчыма пры ўсталяванні ў працэсе навучання і выхавання сувязі паміж тым, што выхавальнік хоча сфармаваць у дзіцяці і тым, што суб'ектыўна значна для яго. Такім чынам, само ўтрыманне навучальнага матэрыялу і методыкі яго выкладання выхаванцам павінны абапірацца на наяўныя ў іх патрэбы: патрэба ў гульні, у зносінах, у руху, у прадуктыўных відах дзейнасці.

Вядучай дзейнасцю дзіцяці ў дашкольным узросце з'яўляецца гульня. Таму менавіта гульня-з'яўляецца сродкам фарміравання камунікатыўных навыкаў у дзяцей. У працэсе гульні, дзеці ўступаюць у разнастайныя кантакты паміж сабой і па ўласнай ініцыятыве маюць магчымасць будаваць свае ўзаемаадносіны ў значнай меры самастойна, сутыкаючыся з інтарэсамі сваіх партнёраў і прывучаючыся лічыцца з імі ў сумеснай дзейнасці. Такім

чынам, роля гульні ў фарміраванні і развіцці камунікатыўных здольнасцяў і ўзаемаадносін дзяцей адзін з адным надзвычай вялікая.

У раннім дашкольным узросце, са з'яўленнем у гульні прадметаў-намеснікаў, у свядомасці дзіцяці ўзнікаюць вобразы ўяўных прадметаў (суп, каша, якімі маляня «корміць» лялек, і т.п.) пры гэтым дзеянне з уяўным прадметам дзіцяці суправаджаецца прамовай.

У гульні дзіця спазнае сэнс чалавечай дзейнасці, пачынае разумець і арыентавацца ў прычынах тых ці іншых учынкаў людзей. Спазнаючы сістэму чалавечых адносін, яно пачынае ўсведамляць сваё месца ў ёй.

Гульня стымулюе развіццё пазнавальнай сферы дзіцяці.

Разыгрываючы фрагменты рэальнай дарослай жыцця, дзіця адкрывае новыя грані навакольнай рэчаіснасці.

Гульня спрыяе фарміраванню творчага ўяўлення.

Гульня спрыяе станаўленню адвольнай памяці, увагі і мыслення дзіцяці.

Выхавацель дашкольнай адукацыі

Н.А. Калюта